

תוכן עניינים מקוצר

כרך א

לה הקדמת המחברים למהדורה השלישית

שער ראשון: מבוא ועקרונות כלליים

- פרק 1 – מבוא כללי והיסטורי לדיני העונשין בישראל 3
פרק 2 – דיני העונשין כתלויי חברה וכתלויי תרבות 21
פרק 3 – גבולות הדין הפלילי 27
פרק 4 – המסגרת החוקתית של דיני העונשין 47

שער שני: עקרון החוקיות

- פרק 5 – עקרון החוקיות 79
פרק 6 – תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה 133
פרק 7 – תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה 153

שער שלישי: היסוד העובדתי של העבירה

- פרק 8 – הרכיב ההתנהגותי של העבירה 201

- 265 פרק 9 – הרכיב הנסיבתי של העבירה
285 פרק 10 – הרכיב התוצאתי של העבירה והקשר הסיבתי לתוצאה
פרק 11 – סיווג עבירות לפי היסוד העובדתי ביחס לציר זמן התהוות
331 העבירה
367 פרק 12 – חפיפה בין מעשים ועבירות

שער רביעי: היסוד הנפשי של העבירה

- 381 פרק 13 – מחשבה פלילית
481 פרק 14 – רשלנות
501 פרק 15 – אחריות קפידה

שער חמישי: עקרון המזיגה

- 525 פרק 16 – עקרון המזיגה

שער שישי: עבירת הניסיון

- 545 פרק 17 – עבירת הניסיון

שער שביעי: צדדים לעבירה

- 587 פרק 18 – צדדים לעבירה

כרך ב

שער שמיני: סייגים לאחריות פלילית

689	פרק 19 – עקרונות כלליים בנוגע לסייגים לאחריות פלילית
717	פרק 20 – קטינות
731	פרק 21 – היעדר שליטה
743	פרק 22 – אי-שפיות הדעת
771	פרק 23 – שכרות
787	פרק 24 – הגנה עצמית
845	פרק 25 – צורך
879	פרק 26 – כורח
909	פרק 27 – צידוק
939	פרק 28 – זוטי דברים
967	פרק 29 – טעות במצב דברים
997	פרק 30 – טעות במצב משפטי
1019	פרק 31 – הגנה לנושאי משרה שיפוטית
1029	פרק 32 – סייגים לא-חקוקים – הגנה תרבותית

שער תשיעי: רף ההוכחה וכלליות החלק המקדמי והחלק הכללי

1111	פרק 33 – רף ההוכחה הפלילי – "מעבר לספק סביר"
1103	פרק 34 – רף ההוכחה להוכחת סייג לאחריות פלילית
1111	פרק 35 – כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי – סעיף 34כג

מפתחות

1121	מפתח חקיקה
1161	מפתח פסיקה
1231	מפתח ספרות ומקורות אחרים
1319	מפתח עניינים

תוכן עניינים מפורט

כרך א

לה הקדמת המחברים למהדורה השלישית

שער ראשון: מבוא ועקרונות כלליים

- פרק 1 – מבוא כללי והיסטורי לדיני העונשין בישראל 3
1. מקומם של דיני העונשין במשפט הפלילי 5
 2. חלופות למשפט הפלילי המסורתי 6
 3. מבוא היסטורי לדיני העונשין בישראל 9
- א. התקופה העות'מנית (1517 עד 1922) 9
- ב. התקופה המנדטורית (1922 עד 1948) 12
- ג. התקופה הישראלית (משנת 1948 ועד ימינו) 15

- פרק 2 – דיני העונשין כתלויי חברה וכתלויי תרבות 21

- פרק 3 – גבולות הדין הפלילי 27
1. מבוא – פריסתו הרחבה מדי של המשפט הפלילי והחשש מפני טשטוש גבולותיו 29
 2. העיקרון בדבר האינטרס המוגן (או העיקרון בדבר הערך המוגן) 32

יא

- 37 .3 העיקרון בדבר היכולת למנוע את הנזק
- 39 .4 עקרון השיוריות
- 43 .5 עקרון האמצעי המידתי
- 44 .6 סיכום

פרק 4 – המסגרת החוקתית של דיני העונשין

- 47 .1 המהפכה החוקתית
- 49 .2 השפעת המשפט החוקתי על דיני העונשין
- 50 .3 השלב הראשון של הבחינה החוקתית: הפגיעה של דיני העונשין בזכויות החוקתיות
- 53 .4 השלב השני של הבחינה החוקתית: חוקתיות הפגיעה בזכויות (בדיקת תנאיה של פסקת ההגבלה)
- 58 א. התנאי הראשון: הפגיעה בזכות נעשתה בחוק (או מכוח הסמכה מפורשת בו)
- 58 ב. התנאי השני: החוק הולם את ערכיה של מדינת ישראל
- 60 ג. התנאי השלישי: החוק נועד לתכלית ראויה
- 61 ד. התנאי הרביעי: הפגיעה בזכות החוקתית אינה עולה על הנדרש (דרישת המידתיות)
- 62 .5 השלב השלישי של הבחינה החוקתית: התרופה בגין פגיעה שלא כדין בזכות חוקתית
- 67 .6 פסקת שמירת הדינים
- 69 .7 נספח: התייחסות חוקתית ראשונית לנושאים אחדים מתחום המשפט הפלילי המהותי
- 70

שער שני: עקרון החוקיות

פרק 5 – עקרון החוקיות

- 79 .1 כללי – מהותו של עקרון החוקיות
- 81

86	עבירות על פי חוק בלבד והאיסור על חקיקה שיפוטית	.2
92	האיסור על ענישה למפרע	.3
97	פומביות החוק	.4
103	הגדרה מפורטת וודאית של העבירה	.5
110	עקרון הפרשנות המצמצמת (כלל הפירוש המקל)	.6
110	א. סעיף 34כא לחוק העונשין ודרך פרשנותו	
	ב. התפתחות עקרון הפרשנות המצמצמת ויישומו בפסיקה הישראלית	
115		
133	פרק 6 – תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה	
135	1. כללי	
138	2. סעיף 4 לחוק העונשין – ביטול העבירה לאחר עשייתה	
140	3. סעיף 5 לחוק העונשין – שינוי חיקוק לאחר עשיית העבירה	
142	א. סעיף 5(א) לחוק העונשין	
144	ב. סעיף 5(ב) לחוק העונשין	
148	4. סעיף 6 לחוק העונשין – עבירות שהזמן גרמן	
150	5. שינוי מקל בהלכה פסוקה	
153	פרק 7 – תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה	
155	1. כללי	
155	2. עבירת פנים	
155	א. תחולתו של חוק העונשין על עבירת פנים	
157	ב. מהי "עבירת פנים"?	
	(1) סעיף 7(א)(1) לחוק העונשין – עבירה שנעברה כולה או	
157	מקצתה בתוך שטח ישראל	

- 166 (2) סעיף 7(א) לחוק העונשין – מעשים שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, אמורה הייתה להיעשות בתוך שטח ישראל
- 168 (3) סעיף 7(ג) לחוק העונשין – "שטח ישראל" מהו?
- 170 3. עבירת חוץ
- 170 א. על כוחה של מדינה להטיל חקיקה פלילית מחוץ לגבולותיה
- 173 ב. סעיף 7(ב) לחוק העונשין – מהי עבירת חוץ?
- 173 ג. תחולתו של חוק העונשין על עבירת חוץ
- 173 (1) כללי
- 174 (2) סעיף 13 לחוק העונשין – הזיקה הפרוטקטיבית
- 179 (3) סעיף 14 לחוק העונשין – הזיקה הפרסונלית-פסיבית
- 181 (4) סעיף 15 לחוק העונשין – הזיקה הפרסונלית-אקטיבית
- 183 (5) סעיף 16 לחוק העונשין – הזיקה האוניברסלית
- 186 (6) סעיף 17 לחוק העונשין – הזיקה השילוחית
- 189 4. הוראות כלליות
- 189 א. סעיף 8 לחוק העונשין – מיקומו של מחדל
- 190 ב. סעיף 9(א) לחוק העונשין – ברירת הדין
- 190 ג. סעיף 9(ב) לחוק העונשין – פיקוח על העמדה לדין
- 193 ד. סעיף 9(ג) לחוק העונשין – ויתור על החלת דיני העונשין של מדינת ישראל
- 194 ה. סעיף 9(ד) לחוק העונשין – תחולה מכוח זיקות אחדות
- 195 ו. סעיף 10 לחוק העונשין – עונש שהוטל בחוץ לארץ
- 196 ז. סעיף 11 לחוק העונשין – ניכוי עונש או מעצר
- 196 ח. זיקה ליותר ממדינה אחת

שער שלישי: היסוד העובדתי של העבירה

- 201 פרק 8 – הרכיב ההתנהגותי של העבירה
- 203 1. כללי – על היסוד העובדתי
- 205 2. רכיב התנהגותי על דרך של "מעשה"
- 206 3. רכיב התנהגותי על דרך של "מחדל"
- 206 א. מבוא: בין מעשה למחדל
- 208 ב. המסגרת הנורמטיבית – "המחדל הישיר" ו"המחדל העקיף"
- ג. "מעשה – לרבות מחדל, אם לא נאמר אחרת" – אילו עבירות ניתן לבצע על דרך מחדל?
- 210 ד. "הימנעות מעשייה" – כיצד להבחין בין "עשייה" ל"הימנעות מעשייה"?
- 212 ה. "שהיא חובה לפי כל דין או חוזה" – היכן נמצאות חובות ה"עשה"?
- 219 (1) חובות "עשה" הקבועות בדיני העונשין
- 223 (2) חובות "עשה" הקבועות בדין האזרחי
- 228 (3) חובות "עשה" הקבועות בחוזה
- 232 (4) חובות "עשה" הנוצרות עקב יצירת מצב מסוכן
- 235 (5) חובות "עשה" מכוח הפסיקה
- 238 1. מתי ייחשב אדם כמי שהפר את חובתו?
- 239 2. חובת הצלה כללית – חוק לא תעמוד על דם רעך
- 246 4. עבירות החזקה
- 246 א. טיבו של המושג "החזקה" והצדקתו
- 249 ב. הגדרת ההחזקה
- 255 ג. הבעיות הראייתיות המתעוררות בהקשר להחזקה
- 258 5. עבירות מיצב (סטטוס)

265	פרק 9 – הרכיב הנסיבתי של העבירה
267	1. דרישת הרכיב הנסיבתי והגדרתו
276	2. תפקידו של הרכיב הנסיבתי
276	א. רכיב נסיבתי המקנה פלילות
277	ב. רכיב נסיבתי מחמיר
278	ג. רכיב נסיבתי מקל
278	ד. רכיב נסיבתי השולל פלילות
279	3. הרכיב הנסיבתי "שלא כדין"
285	פרק 10 – הרכיב התוצאתי של העבירה והקשר הסיבתי לתוצאה
287	1. הרכיב התוצאתי של העבירה
287	א. כללי
287	ב. הגדרת הרכיב התוצאתי
289	ג. הבחנה בין עבירה תוצאתית לעבירה התנהגותית
290	ד. רכיבים המגלמים דרישה של "סיכון" או של "העמדה בסכנה"
295	ה. מיון העבירות בהתאם לרכיב התוצאתי של העבירה
296	2. הקשר הסיבתי לתוצאה (זיקת הסיבתיות)
296	א. כללי
299	ב. קשר סיבתי עובדתי – מבחן ה"אלמלא"; מבחן ה"סיבה בלעדית אין"
305	ג. קשר סיבתי משפטי – מבחן הצפיות
305	(1) כללי
308	(2) סוג התוצאה
309	(3) דרך קרות התוצאה ואופן התרחשותה
310	(4) היקפה של התוצאה ומימדיה
311	(5) "גולגולת דקה"

- 316 (6) גורם זר מתערב
- 318 ד. קשר סיבתי סטטוטורי – סעיף 309 לחוק העונשין
- 318 (1) כללי
- 319 (2) סעיף 309(1) – טיפול רפואי לקרבן
- 322 (3) סעיף 309(2) – אי הקטנת הנזק על ידי הקרבן
- 324 (4) סעיף 309(3) – הקרבן גרם למותו שלו
- 326 (5) סעיף 309(5) – התווספות מעשה או מחדל של אדם נוסף
- 328 (6) סעיף 309(4) – החשת המוות

פרק 11 – סיווג עבירות לפי היסוד העובדתי ביחס לציר זמן התהוות העבירה

- 331
- 333 1. עבירה רגעית, עבירה נמשכת ועבירה מתחדשת
- 333 א. כללי
- 333 ב. עבירה רגעית
- 334 ג. עבירה נמשכת
- 341 ד. נפקות ההבחנה בין עבירה רגעית לעבירה נמשכת
- 344 ה. במה נבדלת עבירה נמשכת מעבירה מתחדשת?
- 346 2. עבירת שרשרת או עבירה רבת-פריטים
- 346 א. כללי
- 346 ב. מהי עבירה רבת-פריטים?
- 358 ג. במה נבדלת עבירה רבת-פריטים מעבירת שרשרת?
- 362 ד. נפקות העבירה רבת-הפריטים והיקף תחולתה
- 363 ה. הפגיעה בעקרון החוקיות והצורך בתיקון החוק

פרק 12 – חפיפה בין מעשים ועבירות

- 367
- 369 1. מבוא

- 370 2. חפיפה בין עבירות בטרם חריצת הדין
- 373 3. חפיפה בין עבירות לאחר חריצת הדין בגין אחת מהן

שער רביעי: היסוד הנפשי של העבירה

- 381 **פרק 13 – מחשבה פלילית**
- 383 1. מבוא – עקרון האשם ודרישת היסוד הנפשי
- 385 2. זיהוי עבירות הדורשות מחשבה פלילית
- 387 3. המישור ההכרתי – דרישת המודעות
- 387 א. דרישת המודעות
- 392 ב. עצימת עיניים כתחליף למודעות
- 407 4. המישור החפצי – פזיזות וכוונה
- 407 א. המחשבה הפלילית בעבירות תוצאתיות
- 409 ב. קלות דעת
- 413 ג. אדישות
- 414 ד. כוונה
- 416 5. היסוד הנפשי של מטרה
- 416 א. הדין לגבי עבירות הדורשות יסוד נפשי של מטרה
- 419 ב. הביקורת על הדין הקיים
- 421 6. היסוד הנפשי של מניע
- 421 א. כללי
- 423 ב. הגדרת המניע
- ג. נפקותו של מניע: איתור עבירות והסדרים הדורשים הוכחתו של מניע (להבדיל מכוונה או מטרה)
- 427
- 429 ד. תחולת הלכת הצפיות על עבירות מניע
- 429 ה. סיכום

- 430 .7 כוונה תחילה (היסוד הנפשי בעבירת הרצח)
- 430 א. כללי
- 432 ב. היסוד הראשון – החלטה להמית
- 434 ג. היסוד השני – הכנה
- 436 ד. היסוד השלישי – היעדר התגרות
- 447 ה. לקראת רפורמה של עבירת הרצח (ושל פרק עבירות ההמתה)
- 447 .8 הלכת הצפיות
- 447 א. כלל הצפיות – סעיף 20(ב) לחוק
- 450 ב. הלכת הצפיות – התחולה על עבירות מטרה
- 459 ג. הלכת הצפיות – התחולה על עבירות מניע
- 462 ד. תחולתה של הלכת הצפיות על עבירת הרצח בכוונה תחילה
- 465 .9 מחשבה פלילית מועברת
- א. הדוקטרינה – מהותה וקליטתה בפסיקה הישראלית בטרם תיקון
- 465 מס' 39
- 469 ב. עיגונה של הדוקטרינה בחוק העונשין בתיקון מס' 39
- 472 ג. כללים ותנאים ליישום הדוקטרינה
- 474 ד. תחולת הדוקטרינה על עבירת הרצח בכוונה תחילה
- 476 ה. הביקורת נגד הדוקטרינה
- 481 פרק 14 – רשלנות**
- 483 .1 הרשלנות והצדקתה כסוג של יסוד נפשי
- 484 .2 כיצד נזהה עבירת רשלנות?
- 486 .3 יסודות הרשלנות
- 488 א. אי-מודעות לאחד מפרטי העבירה
- ב. אדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות העניין, להיות מודע לאותו
- 489 פרט

- 495 ג. לעניין הפרטים הנותרים הייתה לפחות רשלנות
- 495 ד. אפשרות גרימתן של התוצאות לא הייתה בגדר הסיכון הסביר
- 497 4. העונש על עבירת רשלנות
- 498 5. העבירה של גרם מוות ברשלנות

פרק 15 – אחריות קפידה

- 501 1. המעבר ממשטר של "אחריות מוחלטת" למשטר של "אחריות קפידה"
- 503 2. סיווג עבירות מסוג אחריות קפידה
- 507 א. סיווג עבירות שנחקקו לאחר תיקון מס' 39 לחוק העונשין
- 508 ב. סיווג עבירות שנחקקו עובר לתיקון מס' 39 – ההוראה בדבר שמירת דינים
- 510 3. הגנה מפני אחריות קפידה
- 514 4. עונש בגין עבירה של אחריות קפידה
- 519 5. אחריות קפידה ועבירות נגזרות
- 521 6. אחריות קפידה והימנעות מהרשעה
- 522

שער חמישי: עקרון המזיגה

פרק 16 – עקרון המזיגה

- 525 1. מהות העיקרון
- 527 2. עקרון המזיגה לפני תיקון מס' 39 – קליטתו של העיקרון (והביקורת עליו)
- 528 3. עקרון המזיגה לאחר תיקון מס' 39 לחוק – שאלת מעמדו
- 531 4. פירוט העיקרון והגמשתו על ידי הפסיקה
- 533 א. פירוט העיקרון
- 533 ב. עבירות מתמשכות
- 534

- 537 ג. התנהגות חופשית במקור
- 538 ד. סדרת פעולות עם מטרה אחת
- 541 5. סיכום

שער שישי: עבירת הניסיון

- 545 פרק 17 – עבירת הניסיון
- 547 1. מהותה של עבירת הניסיון
- 549 2. היסוד העובדתי של עבירת הניסיון
- 549 א. מהו ניסיון?
- 551 (1) מבחן המעשה האחרון
- 553 (2) מבחן תחילת הביצוע (מבחן הצעד האפקטיבי)
- 554 (3) מבחן הקרבה המספקת (מבחן הקרבה המסוכנת)
- 555 (4) מבחן החד-משמעות (מבחן "הסרט האילם")
- 556 (5) הדין המצוי והדין הרצוי לאחר תיקון 39
- 557 ב. ניסיון בלתי-צליח
- 558 (1) חוסר אפשרות עובדתית להשלים את העבירה
- 563 (2) חוסר אפשרות חוקית להשלים את העבירה
- 565 3. היסוד הנפשי של עבירת הניסיון
- 569 4. העונש על עבירת הניסיון
- 569 א. הדין הנוהג
- 571 ב. העונש על עבירת הניסיון ובעיית "המזל המוסרי"
- 573 5. פטור עקב חרטה
- 574 א. הלך הנפש הנדרש לצורך חרטה
- 577 ב. המעשה הנדרש לצורך חרטה
- 579 ג. ההשוואה לסעיף 34 לחוק

- 580 .6 ניסיון בסוגים מיוחדים של עבירות
- 580 א. ניסיון לעבירה נמשכת וניסיון לעבירת שרשרת
- 580 ב. עבירות ניסיון עצמאיות

שער שביעי: צדדים לעבירה

- 587 פרק 18 – צדדים לעבירה
- 591 1. מבוא
- 593 2. המבצע
- 593 א. מבצע יחיד
- 593 ב. מבצע בצוותא
- 602 ג. מבצע באמצעות אחר
- 606 3. המשדל
- 607 א. היסוד העובדתי של עבירת השידול
- 610 ב. היסוד הנפשי של עבירת השידול
- 612 ג. העונש על שידול
- 615 ד. ניסיון לשידול
- 617 ה. שידול לשידול
- 620 ו. עבירות שידול ספציפיות
- 621 4. המסייע
- 622 א. היסוד העובדתי של עבירת הסיוע
- 631 ב. היסוד הנפשי של עבירת הסיוע
- 636 ג. העונש על סיוע
- 637 ד. ניסיון לסיוע
- 637 ה. עבירות סיוע ספציפיות

5. שילוב של שידול ושל סיוע 638
- א. מהי האחריות הפלילית במקרה של שילוב של שידול ושל סיוע 638
- ב. הפתרון: אחריות פלילית של משדל או מבצע 639
6. על ההבחנה בין המבצע, המשדל והמסייע 640
- א. כללי 640
- ב. על ההבחנה בין מבצע בצוותא לבין מסייע 640
- ג. "רב עבריינים", "שליט ארגוני" או ראש ארגון פשיעה 648
- (1) מבוא 648
- (2) "רב עבריינים" כמשדל או כמבצע בצוותא 649
- (3) "רב עבריינים" כמבצע באמצעות אחר 653
- (4) ראש ארגון פשיעה – "רב עבריינים" על פי החוק למאבק בארגוני פשיעה 656
7. האחריות לעבירה שונה או נוספת 664
- א. כללי 664
- ב. התנאים להטלת אחריות מכוח סעיף 34א 665
- (1) יסוד ראשון – "עבר מבצע" 665
- (2) יסוד שני – "אגב עשיית העבירה" 665
- (3) יסוד שלישי – "עבירה שונה ממנה או נוספת לה" 666
- (4) יסוד רביעי – "כאשר בנסיבות העניין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה" 667
- ג. האחריות מכוח סעיף 34א לחוק 670
- (1) סעיף 34א(א) לחוק – היקף האחריות של המבצעים בצוותא הנותרים 670
- (2) סעיף 34א(א) לחוק – היקף האחריות של המשדל והמסייע 677
8. הוראות משותפות 678

- 678 א. פטור עקב חרטה
- 679 ב. נתונים ענייניים ואישיים
- 685 ג. סייג לניסיון, לשידול ולסיוע
- 685 ד. תחולת דין העבירה

כרך ב

שער שמיני: סייגים לאחריות פלילית

- 689 פרק 19 – עקרונות כלליים בנוגע לסייגים לאחריות פלילית
- 691 1. הגדרת הסייגים וסיווגם לקבוצות
- 695 2. האם רשימת ההגנות הינה רשימה סגורה?
- 699 3. סייגים לסייגים
- 699 א. כניסה למצב בהתנהגות פסולה
- 701 ב. המקרים שבהם חייב אדם לעמוד בסכנה או באיום – סעיף 34טו
- 705 ג. חריגה מן הסביר – סעיף 34טז
- 705 4. ההבחנה בין "הצדק" (Justification) לבין "פטור" (Excuse)
- 705 א. מהו "הצדק"? מהו "פטור"? מיון הסייגים שבחוק העונשין
- 712 ב. נפקויות ההבחנה בין "הצדק" לבין "פטור"
- 715 5. הדין לגבי מצבים של "כמעט סייג"
- 717 פרק 20 – קטינות
- 719 1. הכשרות לשאת באחריות פלילית
- 720 2. מהות הקטינות והדרכים לקביעתה
- 723 3. גיל הקטינות בישראל
- 728 4. אחריות מופחתת לקטין בר-אחריות פלילית

- 731 **פרק 21 – היעדר שליטה**
- 733 1. כללי
- 733 2. מהו היעדר שליטה?
- 735 3. התפתחותו של סייג היעדר השליטה וגישת המחוקק כיום
- 737 4. צורות התנהגות נעדרות שליטה
- 742 5. כניסה למצב בהתנהגות פסולה
- 743 **פרק 22 – אי-שפיות הדעת**
- 745 1. כללי
- 748 2. מדוע מוצדק לפטור נאשם בלתי שפוי?
- 748 3. התנאים לתחולת הסייג
- 748 א. "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה"
- 750 ב. "אם) בשעת המעשה"
- 750 ג. "בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי"
- 759 ד. "היה חסר יכולת של ממש"
- 763 ה. "להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו"
- 763 ו. "להימנע מעשיית המעשה"
- 766 4. עונש מופחת בעבירת רצח בשל הפרעה נפשית או בשל ליקוי שכלי
- 771 **פרק 23 – שכרות**
- 773 1. שכרות מהי?
- 773 א. שכרות מלאה
- 775 ב. שכרות חלקית
- 776 2. הגנת השכרות – שכרות שלא בהתנהגות נשלטת ושלא מדעת
- 778 3. סייג להגנת השכרות

- 778 א. התנהגות חופשית במקור
- 780 ב. כניסה לשכרות בהתנהגות נשלטת ומדעת
- 783 ג. כניסה לשכרות בכוונה לעבור עבירה
- 784 ד. כניסה לשכרות ברשלנות
- 785 4. הוראות מיוחדות בדבר שכרות
- 787 **פרק 24 – הגנה עצמית**
- 789 1. מבוא
- 791 2. ההיסטוריה החקיקתית בישראל
- 794 3. הצדקתו של סייג ההגנה העצמית כהצדק או כפטור
- 798 4. יסודותיו של סייג ההגנה העצמית – דיון בסעיף 34 לחוק
- 799 א. "לא יישא אדם באחריות פלילית"
- 799 ב. "למעשה"
- 799 ג. "שהיה דרוש" ("דרישת הנחיצות")
- 803 ד. "באופן מיידי" ("דרישת המיידיות")
- 806 ה. "כדי להדוף תקיפה"
- 808 ו. "שלא כדין"
- 809 ז. "שנשקפה ממנה סכנה מוחשית"
- 809 ח. "של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו"
- 811 ט. "שלו או של זולתו"
- י. "אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה"
- 813 יא. היסוד הנפשי
- 821 יב. "הוראות סעיפים 34, (34א ו-34ב) לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה" ("דרישת הסבירות")
- 824 5. הערה לגבי יסודות ההגנה העצמית בפסיקת בית המשפט העליון
- 827

- 830 6. הגנה על בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מגודר – סעיף 134 לחוק
- 830 א. ההצדקות להענקת הגנה מיוחדת לבית המגורים
- 832 ב. ההקשרים שבהם נהוג לקבוע הסדר מיוחד לבית המגורים
- 834 ג. הפסיקה בישראל בטרם חקיקתו של סעיף 134 לחוק
- 835 ד. חקיקתו של סעיף 134 לחוק (והביקורת על חקיקתו)
- 837 ה. פרשת דרומי
- 841 7. הגנה עצמית מדומה
- 842 8. הגנה עצמית פוטרת
- 843 9. סיכום

845 **פרק 25 – צורך**

- 847 1. סייג הצורך לאחר תיקון 39 לחוק העונשין
- 847 2. ההיסטוריה החקיקתית בישראל בטרם תיקון 39 לחוק
- 850 3. מהותו של סייג הצורך והצדקותו
- 855 4. יסודותיו של סייג הצורך – דיון בסעיף 34א לחוק
- 855 א. "לא יישא אדם באחריות פלילית"
- 855 ב. "למעשה"
- 856 ג. "שהיה דרוש"
- 858 ד. "באופן מיידני"
- 861 ה. "להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו"
- 863 ו. "שלו או של זולתו"
- 863 ז. "מסכנה מוחשית"
- 864 ח. "של פגיעה חמורה"
- 865 ט. "הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה"
- 865 י. "ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו"

- 865 יא. היסוד הנפשי
- 867 יב. סייגים לסייג הצורך
- 867 (1) סעיף 34ד – כניסה למצב בהתנהגות פסולה
- 868 (2) סעיף 34טו – חובה לעמוד בסכנה או באיום
- 869 (3) סעיף 34טז – חריגה מן הסביר
- 870 (4) אי-תחולת סייג הצורך בעבירות מסוימות
- 872 5. הגנת הצורך במקרים של רצח בראי הפסיקה האנגלית
- 879 **פרק 26 – כורח**
- 881 1. סייג הכורח לאחר תיקון 39 לחוק העונשין
- 881 2. ההיסטוריה החקיקתית בישראל בטרם תיקון 39 לחוק
- 883 3. מהותו של סייג הכורח והצדקתו
- 885 4. יסודותיו של סייג הכורח – דיון בסעיף 34יב לחוק
- 886 א. "לא יישא אדם באחריות פלילית"
- 887 ב. "למעשה"
- 889 ג. "שנצטווה לעשותו תוך איום"
- 889 ד. "שנשקפה ממנו סכנה מוחשית"
- 891 ה. "של פגיעה חמורה"
- 891 ו. "בחיי, בחירותו, בגופו או ברכושו"
- 892 ז. "שלו או של זולתו"
- 892 ח. "ושאנוס היה לעשותו עקב כך"
- 897 ט. היסוד הנפשי
- 897 י. סייגים לסייג הכורח
- 897 (1) סעיף 34ד – כניסה למצב בהתנהגות פסולה
- 900 (2) סעיף 34טו – חובה לעמוד בסכנה או באיום
- 901 (3) סעיף 34טז – חריגה מן הסביר

902	(4) אי-תחולת סייג הכורח בעבירות מסוימות
903	5. אחריות המאיים
905	6. "כמעט כורח" כעילה לענישה מופחתת
909	פרק 27 – צידוק
911	1. מהותו של סייג הצידוק והצדקתו
912	2. סעיף 34ג(1) – צידוק בשל ביצוע הדין
916	3. סעיף 34ג(2) – צידוק בשל ציות לצו או לפקודה
919	א. "על-פי צו של רשות מוסמכת"
919	ב. "שהיה חייב לפי דין לציית לה"
920	ג. "זולת אם הצו הוא בעליל שלא כדין"
923	ד. היסוד הנפשי
927	4. סעיף 34ג(3) – צידוק בשל טיפול רפואי דחוף לשם הצלת חיי אדם
928	5. סעיף 34ג(4) – צידוק בשל טיפול רפואי תוך הסכמה
929	6. סעיף 34ג(5) – צידוק בשל פעילות ספורטיבית
931	7. צידוק במקרים של ענישה גופנית לצורכי חינוך
935	8. אי תחולתו של סייג הצידוק בעבירות מסוימות
939	פרק 28 – זוטי דברים
941	1. המשפט אינו עוסק בזוטות: העיקרון הכללי וחלותו במשפט הפלילי
943	2. המצב החקיקתי בישראל
943	א. המצב בטרם תיקון 39 לחוק העונשין
	ב. המצב לאחר תיקון 39 לחוק העונשין – עיגון בחוק של סייג זוטי הדברים
946	3. מהותו של סייג זוטי הדברים והצדקתו
948	4. קווים לפרשנותו של סייג זוטי הדברים
948	א. פרשנות הסייג באקדמיה
כט	

- 953 ב. פרשנות הסייג בפסיקה – התגבשות ההלכה
- ג. פרשנות הסייג – המחשה קונקרטית באמצעות פסיקה של בית המשפט העליון
- 958 ד. פרשנות הסייג – המחשה קונקרטית באמצעות פסיקה של הערכאות הדיוניות
- 959 (1) מקרים בהם נדחתה הטענה
- 962 (2) מקרים בהם התקבלה הטענה
- 963 (3) מסקנות
- 964 ה. סיכום
- פרק 29 – טעות במצב דברים**
- 967 1. מבוא
- 969 2. המצב החקיקתי בישראל
- 970 א. המצב בטרם תיקון מס' 39 לחוק העונשין
- 970 ב. המצב לאחר תיקון מס' 39 לחוק העונשין – סעיף 34 לחוק העונשין
- 976 3. מהותו של סייג הטעות במצב דברים והצדקתו
- 977 4. קווים לפרשנותו של סייג הטעות במצב דברים
- 978 א. כללי
- 980 ב. הצורך בהעלאה מפורשת של הטענה
- 982 ג. מצב דברים ומושא הטעות
- 984 ד. חשד ועצימת עיניים
- 985 ה. כנות וסבירות
- 988 ו. טעות במצב דברים אל מול טעות בדין
- 991 ז. טעות במצב דברים אל מול טענה עובדתית חלופית מתנגשת
- 992 5. טענת סייג מדומה
- 996 6. סיכום

- פרק 30 – טעות במצב משפטי**
- 997
- 999 .1. מבוא
- 1001 .2. הכלל – אי ידיעת הדין אינה פוטרת
- 1003 .3. הסייג לכלל – טעות בלתי נמנעת באורח סביר במצב משפטי
- 1003 א. הטעמים לצמצום הכלל וקביעת הסייג לכלל
- 1004 ב. "טעות"
- 1004 ג. "בלתי נמנעת באורח סביר"
- 1006 ד. בדבר "קיומו של איסור פלילי" או "הבנת האיסור"
- 1009 .4. הסתמכות על עצה משפטית מוטעית
- 1010 א. הסתמכות על עצה משפטית מוטעית של רשות מוסמכת
- ב. הסתמכות על עצה משפטית מוטעית של גורם פרטי (רשות לא מוסמכת)
- 1014
- פרק 31 – הגנה לנושאי משרה שיפוטית**
- 1019
- 1021 .1. כללי – הגנה לאישי ציבור
- 1021 .2. הגנה לנושאי משרה שיפוטית – סעיף 34 לחוק העונשין
- 1023 א. העושה הוא "נושא משרה שיפוטית"
- 1025 ב. המעשה נעשה "במילוי תפקידו השיפוטיים"
- 1027 ג. "אף אם חרג בכך מתחום סמכותו"
- 1028 .3. סייגים לתחולת הסייג על עבירות מסוימות
- פרק 32 – סייגים לא-חקוקים – הגנה תרבותית**
- 1029
- 1031 .1. האפשרות להכיר בסייגים לאחריות פלילית מכוח הפסיקה
- 1033 .2. סייג לא-חקוק – הגנה תרבותית?
- 1033 א. מבוא – מהי הגנה תרבותית?
- 1036 ב. האם ראוי להכיר בהגנה תרבותית?

- 1041 ג. הגנה תרבותית עצמאית במשפט הישראלי
- 1046 ד. אפשרות השתלבותן של טענות תרבותיות בדוקטרינות קיימות
- 1047 (1) ענישה
- 1049 (2) הסייג של טעות במצב דברים
- 1051 (3) הסייג של טעות במצב משפטי
- 1052 (4) הסייג של זוטי דברים
- 1055 (5) טענת הקנטור בעבירת הרצח

שער תשיעי: רף ההוכחה וכלליות החלק המקדמי והחלק הכללי

- 1111 פרק 33 – רף ההוכחה הפלילי – "מעבר לספק סביר"
- 1061 1. מבוא
- 1063 2. התפתחות המונח והולדתו של הספק הסביר
- 1066 3. קליטתו של הספק הסביר במשפט הישראלי – סעיף 34כב(א) לחוק העונשין
- 1070 4. על נחיצות ההגדרה ועל היכולת להגדיר את הספק הסביר
- 1070 א. על נחיצות הגדרתו של הספק הסביר
- 1073 ב. על היכולת להגדיר את סבירותו של הספק
- 1077 5. מודלים הסתברותיים לכימותו של הספק
- 1077 א. ההסתברות המתמטית
- 1084 ב. ההסתברות האינדוקטיבית
- 1087 ג. ההסתברות הסובייקטיבית
- 1088 6. מודלים קוגניטיביים לבחינת קיומו של ספק
- 1089 א. מודל הסיפור
- 1094 ב. המודל הפרוטוטיפי
- 1096 7. מודל הכרעה אמוציונלי

1103	פרק 34 – רף ההוכחה להוכחת סייג לאחריות פלילית
1105	1. מבוא – סעיפים 34 ו-34כב(ב) לחוק העונשין
1105	2. היפוך גטל ההוכחה
1108	3. על ההבחנה בין "סייג" לבין "הגנה" בפלילים
1111	פרק 35 – כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי – סעיף 34כג
1113	1. כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי של חוק העונשין
1115	2. האפשרות לסטות מהעקרונות הקבועים בחלק המקדמי ובחלק הכללי

מפתחות

	מפתח חקיקה
1121	חקיקה ישראלית
1121	חוקי יסוד
1122	חקיקה ראשית
1150	חקיקת משנה
1151	הצעות חוק
1155	תזכירים
1155	חקיקה ארץ-ישראלית
1156	חקיקה זרה
1156	חוקות
1157	חקיקה ראשית
	מפתח פסיקה
1161	פסיקה ישראלית
1161	פסקי דין של בית המשפט העליון
1213	פסקי דין של בתי המשפט המחוזיים
1219	פסקי דין של בתי משפט השלום

1222	פסקי דין של בתי המשפט לעניינים מינהליים
1222	פסקי דין של בתי המשפט המקומיים
1222	פסקי דין של בתי המשפט הצבאיים
1223	פסקי דין ארצישראליים
1224	פסיקה זרה
1224	אוסטרליה
1224	אנגליה
1226	ארצות-הברית
1229	דרום אפריקה
1229	הודו
1229	ניו זילנד
1229	קנדה
1230	בית הדין האירופי לזכויות אדם
1230	בית הדין הבינלאומי הקבוע לצדק
	מפתח ספרות ומקורות אחרים
1231	ספרות ישראלית
1231	ספרים
1244	מאמרים
1282	חיבורים לשם קבלת תואר
1284	פרסומים בעיתונות היומית
1286	ספרות זרה
1286	ספרים
1294	מאמרים
1313	מקורות נוספים
1313	אמנות ומסמכים בינלאומיים
1316	דו"חות והנחיות
1319	מפתח עניינים